

Lausunto Infinited Fiber Kemi Oy:n tekstiilikuitutehtaan ympäristölupahakemuksesta, Kemi

Lupajaosto 22.08.2024 § 74
355/11.01.00/2024

Valmistelu

Ympäristöpäällikkö Risto Pöykiö

Infinited Fibre Kemi Oy on jättänyt Pohjois-Suomen Aluehallintovirastolle ympäristölupahakemuksen koskien tekstiilikuitutehtaan sijoittumista Kemin Veitsiluotoon.

Liitteenä on hakemuksen tiedoksiantokuulutus, jossa on tiivistetty kuvaus laitoksesta sekä kuvaus olennaisista päästöistä ja syntyvistä jätteistä.

Kuulutus ja asiapaperit ovat kokonaisuutena nähtävillä sähköisesti aluehallintoviraston verkkosivuilla osoitteessa <https://ylupa.avi.fi>. Useimpien asiakirjojen lukeminen edellyttää tunnistautumista.

Pohjois-Suomen Aluehallintovirasto pyytää hakemuksesta Kemin kaupungin (kaupunginhallitus) ja Kemin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen (Lupajaosto) lausuntoa. Lausunto tulee antaa 30.08.2024 mennessä.

Kokousaikatauluista johtuen **Kemin kaupunginhallitus on saanut lisäaikaa lausunnon antoon 15.9.2024 saakka.**

Mikäli lausuntoa ei anneta, pyydetään siitä ilmoittamaan Pohjois-Suomen Aluehallintoviraston kirjaamoon.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Risto Pöykiö

Päätösehdotus

Lupajaosto, joka toimii Kemin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena, antaa Pohjois-Suomen Aluehallintovirastolle alla olevan lausunnon ja esittää sitä edelleen kaupunginhallitukselle annettavaksi Kemin kaupungin lausuntona asiassa.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Lausunto:

Yleistä:

Vuosittain syntyvän tekstiilijätteen määrä on valtaisa ja on eräiden arvioiden mukaan globaalisesti jopa noin 90 - 100 miljoonaa tonnia vuodessa. EU:ssa syntyy tekstiilijätettä noin 12,6 miljoonaa tonnia vuodessa. Tällä hetkellä vain hieman yli 20 prosenttia kuluttajille tarkoitetuista tekstiilijätteistä kerätään erikseen uudelleenkäyttöä tai kierrätystä varten ja loput poltetaan tai viedään kaatopaikalle.

Näiden ongelmien ratkaisemiseksi Euroopan Unioni (EU) hyväksyi vuonna 2018 jätedirektiivin, jonka mukaan EU:n jäsenmaiden on vuoteen 2025 mennessä erilliskerättävä tekstiilit.

Tekstiilijätteen uudelleenhyödyntäminen on tarpeen myös orgaanisen jätteen kaatopaikkakiellon (VNa 331/2013) perusteella, joka astui Suomessa voimaan jo vuoden 2016 alusta. Lain tarkoituksena on estää orgaanisen eli biohajoavan jätteen vienti kaatopaikoille, hyödyntäen jätettä materiaalina tai energiana.

Jotta edellä mainittuihin kierrätystavoitteisiin tekstiilijätteen osalta päästäisiin, ovat Suomessa eräät kunnalliset jätehuoltoyritykset aloittaneet tekstiilijätteen erilliskeräyksen jo vuonna 2019 (ns. tekstiilien aluekeräyspisteet).

Vain materiaalikiertoa edistämällä ja tekstiilien uusiokäytöllä voidaan vaikuttaa syntyneen tekstiilijätteen määrään ja siten pienentää tekstiiliteollisuuden ympäristövaikutuksia ja täten säästää neitseellisiä luonnon- ja vesivaroja sekä vähentää myös tekstiiliteollisuuden logistiikasta aiheutuvia ilmastopäästöjä.

Jätedirektiivin ja jätehierarkian mukaan, jossa etuussijana on materiaalin elinkaaren pidentäminen ja uudelleenkäyttö sellaisenaan, tekstiilikuitutehtaan käsittelylaitoksen sijoittuminen Kemin Veitsiluotoon olisi kiertotalousmielessä kannatettava ja tukisi EU:n päätöksiä tekstiilijätteen käsittelystä.

Tekstiilikuitutehtaan tulo Kemin Veitsiluotoon toteuttaisi myös valtakunnallisia ja varsinkin alueellisia tavoitteita hyödyntää tekstiilijätteitä materiaalina.

Tekstiilikuitutehtaan sijoittuminen Kemin Veitsiluotoon olisi logistisesti varsin hyvässä paikassa, sillä se mahdollistaisi jätemateriaalin kuljetuksen hyödynnettäväksi maanteitse sekä tarvittaessa jopa rautateitse ja merikuljetuksina, joista kaksi viimeksi mainittua kuljetusmuotoa mahdollistavat suurten massamäärien kuljettamisen varsin pienillä kasvihuonekaasupäästöillä kuljetettua massayksikkö kohden.

Melu:

Ympäristölupapäätöksessä tulisi mahdollisen häiritsevän melun osalta huomioida Valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaiset melun ohjearvot. Ympäristölupapäätöksessä tulisi mahdollisen häiritsevän melun osalta olla määräys, että toiminnasta ei saa aiheutua edellä mainitun päätöksen mukaisia melun ohjearvojen ylityksiä.

Toiminnanharjoittaja tulisi velvoittaa suorittamaan melumittauksia lähimpien häiriintyvien kiinteistöjen alueella toiminnan käynnistyttyä todellisen melutason selvittämiseksi. Tarvittaessa mittaustulosten perusteella meluntorjuntatoimenpiteitä tulee tehostaa.

Koska Veitsiluodon tehdasalueelle on sijoittunut useita toiminnanharjoittajia, joiden toiminnoista voi aiheutua meluvaikutuksia Rytikarin, Paavonkarin ja Ajoksen asuntoalueilla, aluehallintoviraston ratkaistavaksi jätetään pohdinta siitä, tulisiko sen käyttää ympäristönsuojelulain (527/2014) 63 §:n mukaisia valtuuksia ja määrätä Veitsiluodon tehdasalueella olevat kaikki toiminnanharjoittajat yhdessä mittaamaan toimintojensa meluvaikutusta yhteistarkkailuna lähimmissä häiriintyvissä kohteissa sen jälkeen kun tekstiilikuitutehdas on aloittanut toiminnan.

Jos päädytään melun yhteistarkkailuun, voisi mittaussuunnitelman hyväksymisen antaa Lapin ELY-keskuksen päätettäväksi. Vastaavasti, jos melun mittaaminen jää yksinomaan Infinited Fibre Kemi Oy:n suoritettavaksi, voisi Lapin ELY-keskus olla mittaussuunnitelman hyväksyjä myös tällöin.

Raportti melumittauksista tulee lähettää tiedoksi Kemien kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Melumittauksien tulokset tulisi julkaista toiminnanharjoittajan Internet-sivuilla siten että ne ovat tarvittaessa kaikkien katsottavissa myös myöhemmin.

Melumittaustulosten tulokset tulisi tallentaa myös YLVA-järjestelmään, mistä ne olisivat valvontaviranomaisten saatavilla myöhemminkin.

Ilmapäästöt:

Tekstiilikuitutehtaasta pääsee epäpuhtautena Kemien yhdyskunta-ilmaan hiukkasia ja rikkivetyä (H_2S), joista viimeksi mainittu on hajurikkiiyhdiste, jonka hajukynnys ($0,008 \text{ ppm} = 0,011 \text{ mg/m}^3 = 11 \mu\text{g/m}^3$; lähde: ova.ttl.fi/rikkivety) on varsin alhainen.

Tekstiilikuitutehtaasta pääsee Kemien yhdyskuntailmaan vuositasolla selluloosapohjaisia hiukkasia noin 3,4 tonnia, mikä on käytännössä yhtä suuri kuin Kemien kaupungin omistaman energialaitoksen hiukkaspäästö 3,3 tonnia vuonna 2023.

Tekstiilikuitutehtaan rikkivetyypäästö (H_2S) Kemien yhdyskuntailmaan on noin 0,9 tonnia vuodessa, mikä on rikiksi (S) laskettuna noin 0,85 tonnia. Vertailuna voidaan todeta, että Kemien kaupungin omistaman energialaitoksen rikkidioksidipäästöt rikiksi (S) laskettuna olivat 0,6 tonnia vuonna 2023.

Kemien kaupungin omistama energialaitos on noilla edellä mainituilla päästö määrillä määrätty Pohjois-Suomen Aluehallintoviraston antamalla ympäristölupapäätöksellä (13.7.2015; Nro 90/2015/1; Dnro PSAVI/151/04.08/2011) osallistumaan Kemien ilmanlaadun yhteistarkkailuun (lupamääräys 22).

Kemien kaupungin omistaman energialaitoksen osalta velvoite osallistua Kemien ilmanlaadun yhteistarkkailuun on mainittu myös

Pohjois-Suomen Aluehallintoviraston toisessa ympäristölupa-päätöksessä (12.12.2019; Nro 172/20219; Dnro PSAVI/825/2019) (Liite 2: Lämpökeskuksen tarkkailusuunnitelma, kohta "Vaikutustarkkailu").

Edellä kuvatun ilmapäästöjen vertailun perusteella on loogista, että Infinited Fiber Kemi Oy tulisi määrätä myös osallistumaan Kemin ilmanlaadun yhteistarkkailuun (= epäpuhtauspitoisuuksien mittaus) ja bioindikaattoritutkimukseen, koska sen hiukkaspäästöt ja rikkipäästöt ovat käytännössä yhtä suuret kuin Kemin kaupungin omistamalla energialaitoksella.

Jos Infinited Fiber Kemi Oy määrättäisiin ympäristöluvassa osallistumaan Kemin ilmanlaadun yhteistarkkailuun (epäpuhtauspitoisuuksien mittaukset) ja bioindikaattoritutkimukseen, olisivat kaikki Kemissä hajurikkiyhdisteillä ilmaan kuormittavat toiminnanharjoittajat mukana yhteistarkkailussa.

Hajurikkiyhdisteet ovat Kemissä edelleenkin se ilman epäpuhtauskomponentti, jonka pitoisuudesta ja pitoisuuden vaihteluista yhdyskuntailmassa tulee saada tietoa ja jota on tarkoituksenmukaista mitata jatkossakin. Tämän mukaisesti kaikki hajurikkiyhdisteillä ilmaa kuormittavat toiminnanharjoittajat tulisi velvoittaa ympäristöluvilla osallistumaan Kemin ilmanlaadun yhteistarkkailuun.

Ilmanlaadun yhteistarkkailu (epäpuhtauksien mittaukset + bioindikaattoritutkimus), jossa kustannukset jaetaan osallistujien kesken esim. aiheuttamisperiaatteen mukaan, on käytännössä edullisin tapa toteuttaa ilmanlaadun seuranta.

Kemin ilmanlaadun yhteistarkkailu (epäpuhtauksien mittaukset ja bioindikaattoritutkimus) toteutetaan seuraavan kerran vuonna 2026.

Lapin ELY-keskus koordinoi Kemin ilmanlaadun yhteistarkkailun toteuttamista, jotta se täyttää Valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta kunnalle (VNa 79/2017 § 11) sekä toiminnanharjoittajille ympäristölainsäädännössä (527/2014 § 6) ja ympäristöluvuissa määrätyn selvilläolovelvollisuuden toimintojen ympäristövaikutuksista ja ilmanlaadun seurannasta.

Tekstiilikuitutehtaan ammoniakkipäästöä (3,7 tonnia/vuosi) ilmaan voidaan pitää kohtalaisen suurena. Tämä johdosta annettavassa ympäristölupapäätöksessä tulisi kiinnittää huomiota ammoniakkipäästöjen rajoittamiseen siten, että niiden pitoisuus yhdyskunta-ilmassa saadaan tasolle että ne eivät ole aistittavissa lähimmissä häiriintyvissä kohteissa kuten Rytikarin, Paavonkarin ja Ajoksen asuntoalueilla.

Aluehallintoviraston ratkaistavaksi jätetään pohdinta siitä, tulisiko toiminnanharjoittaja velvoittaa ympäristölupapäätöksessä mittaamaan yhdyskuntailman ammoniakkipitoisuuksia edellä mainituilla asuinalueilla joko kertaluontoisesti tai määrävuosin kun toiminta on käynnistynyt, jotta ammoniakkipitoisuudet yhdyskunta-

ilmassa voidaan varmistaa esim. suhteessa yhdisteen haju-
kynnykseen.

Muuta huomioitavaa:

Pohjois-Suomen Aluehallintovirastoa pyydetään huomioimaan, että Kemin kaupunginhallitus käsittelee tätä ympäristölupahakemusta vasta 2.9.2024 pidettävässä kokouksessa. Kaupunginhallituksen lausunto toimitetaan aluehallintovirastoon välittömästi pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus. Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.